

Indiai titkaim – 13. – A 172 éves ember

2010 november 05. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

Értékelés kiválasztása Még nincs értékelve

Mérték

Utazásunk során sokszor fel sem t?nt, milyen szép nev? településeken utazunk keresztül. Értelemszer?en, f?leg, ha éjszaka haladtunk át egy-egy városon, vagy falun.

Ráadásul ha csak a jelenleg törvényes államnyelven írják ki a településnevet....
Ilyen szép nev? település Karánsebes is. A Temes folyó partján, Temesvártól kb. 100 km-re lév? település.

Neve (milyen meglep?) a *Karán* és *Sebes* nevének összetétele. A *Karán* helynév talán a 'fekete' jelentés? török *kara* szóból származik, *Sebes* pedig az azonos nev? patakról kapta a nevét, amely itt ömlik a Temesbe (< *sebes* 'gyors').

A Temes két partján lév? településekr?l már a XIV. században említést tesznek, de Karán és Sebes a XV. században már egyesült. Itt már korán, a XIV. századtól jelen voltak a román lakosok. A helyi román nemesség a ferencesek térít? tevékenységét követ?en tömegesen tért át a római katolikus vallásra az ortodox hitr?l.
A XV. Század közepén néhány évig a Német Lovagrend uralta a várát, melyet ebben az id?ben a törökök is feldúltak és a manapság Romániában oly népszer? Vlad Dracul. Ez a Dracul (sárkány) nem „az a„ Dracul. A fia volt Vlad Tepes, akir?l kialakult Drakula, a vámpír legendája. Hogy vajon Vlad Tepes valóban vámpír volt-e? nem tudjuk. Kegyetlennek kegyetlen volt, az biztos.
A török id?kben általában az Erdélyi Fejedelemséghez tartozott, de lakossága sok szempontból megosztott volt. Javarészt románok lakták, akik szemben álltak a kisebb létszámú magyar és szerb lakossággal. De a polgárok és a nemesek, a fejedelem és a császár pártiak, vagy a reformátusok és a katolikusok ellentéte is megnehezítette az

életet.
A vallási ellentétek olyannyira elhatalmasodtak, hogy az 1564-es tordai országgy?lésnek is foglalkoznia kellett vele. Ekkor rendelték el, hogy a meglév? templomot felváltva használhatják a reformátusok és a katolikusok. De a XVI. század második fele az az id?szak volt, amikor az egykori Magyar Királyság területén alig néhány ezer római katolikus vallású ember maradt. A XVII. században kezd?dött el az ún. ellenreformáció, vagy rekatolizáció. Karánsebesen néhány évtizedig még katolikus pap sem volt.
A románok javarészt a Rómától 1054-ben függetlened? ortodoxia követ?i, de azért ?ket is megérintette a reformáció szele. Karánsebes arról is nevezetes, hogy itt nagyobb román nyelv? református közösség élt. A XVIII. Században határvidék lett, a habsburg-török határ, némi határvillongással.
A Szabadságharc idején elfoglalta Bem apó, s itt tette le néhány hónappal kés?bb két aradi vértanú, Lázár Vilmos és Desewffy Arisztid serege.
1882 és 1885 között vízi er?m?vet építettek a Temes folyón és az els?k között vezették be Magyarországon az utcai világítást. (Mint korábban meséltünk róla, Temesvár volt az els?). A dualista Magyarországra jellemz? volt, hogy egy faluban, sok várost (még Budapestet is) megel?zve bevezették a közvilágítást. Karánsebes egykor elveszített városi rangját 1887-ben kapta vissza.
1900-ban hat és félezer lakosának a fele volt román, 30%-a német és 900 f?nél kevesebb magyar élt itt, de a nem magyar anyanyelv?ek 25%-a is beszélt magyarul.

2002-ben már közel 28 ezer lakosa volt a városnak, 92%-os románsággal, 2% ukránnal (!), ugyanennyi cigány és német nemzetiség? lakossal. A magyarok száma 318 f? volt. Az ortodox és katolikus vallásúak mellett több mint ezer baptista és hatszáz pünkösdista is élt a városban.

Itt írta *Pet?fi Sándor* 1849. április 17-én A székelyek c. versét.
Adózzunk a költ?nek és Karánsebes viharos évszázadot megélt magyarságának e verssel:

Nem mondom én: el?re székelyek!
El?re mentek úgyis, h?s fiúk;
Ottan kiván harcolni mindegyik,
Hol a csata legrémesebben zúg.
Csak nem fajult el még a székely vér!
Minden kis cseppje drágagyöngyöt ér.

Ugy mennek a halál elébe ?k,
Amint más ember menyegz?re mén;
Virágokat t?znek kalapjaik
Mellé, s dalolnak a harc mezején.
Csak nem fajult el még a székely vér!
Minden kis cseppje drágagyöngyöt ér.

Ki merne nékik ellenállani?
Ily bátorságot szívében ki hord?
Mennek, röpülnek, mint a szél, s üzik
Az ellenséget, mint a szél a port!
Csak nem fajult el még a székely vér,
Minden kis cseppje drágagyöngyöt ér!

A következ? település Buchin volt. Egy kis falu az út mentén. Buchin, magyarul Bökény. Magyarcsanád egy részét és Szentes határrészét is így hívják. A Bökény régi magyar férfinév is, a bük szóból származik és erd?cske a jelentése.
A községr?l igazán nem találtam adatokat, inkább csak a lakosság számáról. Már az 1880-as években is javarészt románok lakták, a 2685 román lakos mellett 11 magyar és 155 német élt itt.
2002-re csökkent a falu lakossága, s csak három magyar élt itt. A szórványban él? magyarok tragédiája...

A Pallas Nagy Lexikon szerint kit?n? gránitot lehetet itt bányászni. Els? említése 1411-b?l származik...

Elég sokat utaztunk (még mindig december 14-e, éjszaka volt), amikor elértük Ószadova települést. Karánsebest?l már 21 km-re jártunk (India meg nagyjából 7700 km-re lehettünk).
Állítólag neve szláv eredet?, és a sadja, korom szóból származik. Mindenesetre Zadwa-t 1467-ben említették el?ször.

Itt is élt egy hosszú élet? ember, a szerb Rovin János, aki elmondása szerint 1552-ben, eger vár diaidalának esztendejében született és már jóval túl a Rákóczi-szabadságharcon, 1724-ben hunyt el. Így 172 esztend?sen került volna be az akkori Guiness-rekordok könyvébe.
A hosszú élet titkaként a b?ségesen fogyasztott tejet és a hamu alatt sütött kukoricapogácsát nevezte meg. Nos igen, tapasztalataink szerint a vegetárius életmód csodákra képes...
Házasságuk 147 évig tartott. Feljegyezték róluk, hogy vígkedély?, tréfás emberek voltak akik a gy?löletet és irigységet nem ismerték.
A képen Rovin János és felesége, Sára látható. ? „csak” 164 esztend?t élt meg.
Erre szokták mondani, ha csak a fele igaz, már az is szép életkor...
1900-ban 589 lakosa volt, javarészt katolikus németek, 20 román és 15 cigány. Míg 2002-ben csak 301 lakója volt, 229 román és 70 német. Ószadován az utóbbi évszázadokban már nem éltek magyarok.
Buszunk egyre inkább elhagyta a magyarlakta területeket. Közeledtünk a Dunához!

Nawesh
Szerz? a Flag Polgári M?hely tagja

Ajánló